

BLAND DIG I BYEN

MEDBORGERSKAB OG INKLUSION

INTEGRATIONS
POLITIKKEN
2011 – 14

Udgivet af :

Københavns Kommune

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Bernstorffsgade 17

1592 København V

Telefon 3317 3317

www.bif.kk.dk

Foto: Polfoto, Das Büro og Københavns Kommune

Design: 1508 A/S

Redaktion: Kontoret for Integrationspolitik

Tryk: TryKKeriet

- S.04 **BLAND DIG I BYEN - EN VISION**
- S.06 **BAGGRUND**
- S.07 **FRA VISION TIL VIRKELIGHED**
- S.09 **MÅL FOR INTEGRATIONSINDSATSEN 2011-14**
- S.13 **INDSATS 1. ALLE BØRN OG UNGE SKAL HAVE EN GOD START PÅ LIVET**
- S.16 **INDSATS 2. INKLUSION PÅ ARBEJDSMARKEDET**
- S.18 **INDSATS 3. EN HÅND TIL UDSATTE GRUPPER OG OMRÅDER**
- S.21 **INDSATS 4. DEN ÅBNE OG IMØDEKOMMENDE STORBY**
- S.23 **ØKONOMI**

BLANDDIG I BYEN EN VISION

Vi har en fælles vision for København:

København er stedet, hvor man føler sig hjemme, har tillid til naboen og institutionerne og er aktiv gennem nærdemokratiet i f.eks. skolebestyrelsen eller sportsforeningen. Man kan tage sig en uddannelse og få sig et arbejde, og hvis man er troende frit bede i sin kirke, synagoge eller moské og udøve sin religion.

København skal være den mest inkluderende storby i Europa 2015 - en by hvor borgerne føler tillid til medborgere og kommune, indgår i fællesskaber og har indflydelse på byens udvikling.

København er byen, hvor man også møder andre københavnere, som ikke ligner en selv. Det er byen, hvor arbejdspladser, boligkvarterer, skoler og foreninger er mangfoldige, og hvor mangfoldigheden er et aktiv. Her får alle mulighed for at skabe sig et godt liv uden at blive mødt med fordomme og diskrimination. Arbejdsmarked og erhvervsliv giver inspiration til nytænkning. Forskelligartede befolkningsgrupper med rødder i nær og fjern skaber adgang til internationale markeder og til netværker i en verden, der i stigende grad er domineret af globale strømme af mennesker, viden og penge.

I København bidrager alle efter evne aktivt til samfundet gennem forpligtende partnerskaber på kryds og tværs af byen: på tværs af kommune, erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner, foreninger, trossamfund, organisationer og bydele – alle involverer sig og spiller en rolle i byens udvikling.

Bland dig i byen er en opfordring til alle københavnere om et aktivt medborgerskab. Den aktive medborger i København skal have vilje, evne og mulighed for at deltage og bidrage til byen på lige fod. I et inkluderende København arbejder vi imod enhver form for udstødelse. Derfor søger vi løsninger, der giver et løft til mennesker med sociale problemer. Kun på den måde sikrer vi, at alle har reelle muligheder for at være med og bidrage til byen på lige fod.

København er en by med tillid mellem den enkelte borger, naboer og kommunen. Diskrimination bekæmpes aktivt, og enhver føler sig anerkendt og behandlet som lige medborger uanset køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse.

BAGGRUND

Københavns Kommune vedtog i 2006 en integrationspolitik, gældende til og med 2010, som nu fornyes. Forud for den ny politik vedtagelse er der gennemført en omfattende inddragelsesproces af borgere og nøgleinteressenter i København. Politiken er et fælles afsæt for de kommende fire års arbejde med at sikre inklusion og medborgerskab i København.

Inklusionen af etniske minoriteter i København er siden 2006 gået i den rigtige retning.

- Andelen af etniske minoriteter, som tager en uddannelse og deltager aktivt på arbejdsmarkedet er øget, og trods lavkonjunktoren er etniske minoriteter ikke ramt så hårdt af krisen, som man kunne have frygtet.
- Andelen af personer uden for arbejdsmarkedet i de udsatte boligområder er faldet, og der er etableret særlige indsats i de mest udsatte dele af byen, hvor ledigheden er stor.
- Mange borgere med anden etnisk baggrund har en stærk københavneridentitet, og størstedelen af københavnere blander sig på tværs af sociale, etniske og økonomiske skel i byens uddannelsesinstitutioner, virksomheder og foreninger.

Der er siden 2006 også opnået en bedre styring og evaluering af indsatsen for at fremme inklusion af etniske minoriteter i form af opfølgning via integrationsbarometer, projektbank og tryghedsindeks, og der arbejdes på tværs af politiske skel og forvaltningsgrænser med at øge inklusionen blandt alle københavnere.

På trods af de mange fremskridt er der stadig en række udfordringer:

- Der er fortsat flere ledige etniske minoriteter med baggrund i ikke-vestlige lande sammenlignet med etniske danskere, og denne overledighed er større end i resten af landet. Det gælder særligt for gruppen af etniske minoritetskvinder.
- Halvdelen af eleverne med anden etnisk baggrund end dansk forlader folkeskolen uden de færdigheder, der skal til for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Særligt drengene falder fra ungdomsuddannelserne.
- Borgere med etnisk minoritetsbaggrund oplever en mindre grad af inklusion og føler sig mere diskrimineret end etnisk danske borgere.
- Der er fortsat områder i København, hvor følelsen af utryghed og omfanget af kriminalitet er for højt.
- Hver tredje københavner med etnisk minoritetsbaggrund lever under fattigdomsgrænsen.

Endelig er der et fortsat behov for en overordnet og tværgående koordinering, styring og evaluering af indsats rettet mod inklusion af borgere med anden etnisk baggrund for at sikre, at ressourcerne anvendes rigtigt.

Vi vil imødekomme udfordringerne med denne politik, der omhandler en række prioriterede indsatsområder og mål, beskriver ansvarsfordeling og opfølgning samt uddyber, hvordan der skal arbejdes med de fremadrettede initiativer internt i kommunen. Der er udarbejdet en kort og tilgængelig pixi-version, der kan præsentere politikens budskaber og mål for borgerne.

FRA VISION TIL VIRKELIGHED

Hvis visionen skal blive til virkelighed, kræver det noget af os hver især: kommunens ansatte, som betjener københavnere + byens uddannelsesinstitutioner, erhvervs- og foreningsliv, som uddanner, ansætter og engagerer københavnere + københavnere selv, som – hver for sig eller i grupper – træffer valg, som har betydning for byens sammenhængskraft + Københavns politikere, som er direkte valgt af københavnere til at repræsentere dem.

Sammen skal vi sikre, at København bliver mulighedernes by for alle. Hvis oplevelsen af medborgerskab og inklusion skal styrkes, kræver det en koordineret indsats på tværs. Forudsætningen for succes er, at relationerne mellem de forskellige grupper af københavnere styrkes i dagligdagen, og at der tages initiativer, hvor alle har mulighed for at deltage. Vi vil basere de kommende fire års arbejde med at styrke inklusionen i København på følgende tre principper:

PRINCIP 1. FORSKELLIGHED ER EN STYRKE

København rummer som hovedstad med sin mangfoldighed særlige muligheder, som vi kan bruge til alles bedste. Københavnerne forskellighed kan bruges positivt. Alle har noget at bidrage med. Det er en styrke at beherske to eller flere sprog, ligesom det er en styrke for en virksomhed at have medarbejdere med forskellige baggrunde ansat, særligt i en globaliseret verden, der stiller nye krav til virksomhederne. Det er centralt, hvis det skal lykkes byens virksomheder at tiltrække og fastholde kvalificeret arbejdskraft fra hele verden, at de skal føle sig velkomne. København skal være tilgængelig for den mangfoldighed af mennesker, som udgør fundamentet for byens økonomiske bæredygtighed. Københavnerne sproglige, uddannelsesmæssige og kulturelle ressourcer kan anvendes til at opnå handelspartnere over hele verden, og sproglige og kulturelle møder kan give nye perspektiver på undervisningen. Mangfoldighed er dog kun mulig, hvis borgerne oplever at blive behandlet lige. Det indebærer også forståelsen af, at etniske minoriteter er en sammensat og mangeartet gruppe.

PRINCIP 2.

ALLE SKAL HAVE MULIGHED FOR AT VÆRE MED

Alle grupper af borgere skal føle sig som en del af byens fællesskab. Det forudsætter, at alle københavnere har lige muligheder, at vi sikrer borgernes politiske, økonomiske, uddannelsesmæssige, sociale og kulturelle rettigheder, og at vi bekæmper diskrimination på baggrund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse.

Vi vil i politikperioden arbejde for, at alle unge skal få sig en uddannelse og finde en sikker vej til arbejdsmarkedet, og at fattigdom ikke står i vejen for, at man kan deltage i byens liv. Langt de fleste københavnere med anden etnisk baggrund klarer sig godt og kan derfor være rollemodeller for andre. Alle – også udsatte grupper – har mulighed for et godt og værdigt liv. Det betyder, at alle har ret til at bestemme over deres eget liv og skal være ligestillet. Københavnerne er lige, men ikke ens. Vi skal derfor behandle alle lige, men ikke nødvendigvis ens. Ligebehandling går hånd i hånd med klare krav til alle borgere om at udvise et samfundsmæssigt medansvar og en vilje til at indgå som ligeværdige medborgere. At behandle hinanden lige er nemlig også at stille krav til hinanden, for det viser, at man har respekt. Alle – kommune, københavnere, erhvervs- og uddannelsesinstitutioner, foreninger, organisationer og lokalsamfund – har et ansvar for at behandle hinanden lige og respektfuldt i det daglige møde. Et stærkt bysamfund hylder ligebehandling og bekæmper diskrimination i alle dens afskygninger.

PRINCIP 3.

MEDBORGERSKAB KOMMER ALLE VED

I København har alle et ansvar for at styrke inklusion af alle borgere. Vi vil opfordre kommunens aktører til at indgå i partnerskaber med kommunen - baseret på gode erfaringer fra andre byer og sektorer - for at fremme inklusion.

Det er politikernes ansvar

- at prioritere inklusion økonomisk og politisk
- at bidrage til at alle københavnere føler sig velkomne og ønskede, blandt andet via et inkluderende sprogbrug
- at bidrage til at nedbryde fjendebilleder
- at udvikle byen på en måde, der fremmer mangfoldigheden
- at bekæmpe social udstødelse og fattigdom gennem en velfunderet beskæftigelses-, social- og uddannelsespolitik

Det er kommunens ansvar

- som serviceleverandør at sikre lige muligheder for alle gennem rummelige servicetilbud, der matcher borgernes mangfoldighed af behov
- at fremme mangfoldighed og social ansvarlighed på Danmarks største arbejdsplads
- at inddrage erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner, foreninger, trossamfund, organisationer og lokalsamfund, så hele byen tager ansvar
- at gå foran med mentorordninger og forpligtende partnerskaber nationalt og internationalt for at bruge andre byers succeser progressivt i byens udvikling
- at byde nytilkomne etniske minoriteter velkomne i København gennem gode integrationsforløb
- at styrke samarbejdet med Københavns Politi med henblik på at sikre, at alle borgere behandles respektfuldt, og at ingen oplever diskrimination i deres møde med politiet
- at sikre klar og forståelig kommunikation til alle målgrupper af borgere uanset sproglig, uddannelsesmæssig, kulturel og social baggrund
- at sikre en sammenhængende og koordineret indsats over for udsatte grupper og områder
- at inddrage lokaludvalgene i løsningen af lokale udfordringer og behov
- at identificere barrierer for inklusion både på individ- og samfundsniveau og følge op med konkrete indsatser
- at kommunens ansatte har de fornødne kompetencer til at løfte opgaven med inklusion og ligebehandlin

Det er erhvervslivets, uddannelsesinstitutionernes og boligforeningernes ansvar

- at sikre rummelige og mangfoldige arbejdspladser, hvor forskelligheden udnyttes aktivt
- at bidrage aktivt til at sikre job, praktikpladser, mentorordninger og uddannelse til unge
- at indgå forpligtende partnerskaber med kommunen for at fremme inklusion

Det er københavnernes ansvar

- at tage vare på sin familie og sig selv
- at opsøge uddannelse og arbejde
- at lære det danske sprog
- at udvise respekt for hinandens skikke og kultur og for demokratiet
- at sikre det gode naboskab og tolerance over for forskellige grupper af mennesker
- at respektere den enkeltes ret til frit at disponere over eget liv
- at respektere, at alle københavnere er ligestillede uanset køn, kultur, seksualitet m.v.
- at deltage aktivt i byens udvikling og lokale initiativer
- som individer at gøre en aktiv indsats for at blive inkluderet, men som fællesskab at skabe rammerne for den enkeltes mulighed for inklusion

Det er foreningernes, organisationernes og lokalsamfundets ansvar

- at bidrage til at øge inklusion af alle grupper i København gennem samarbejde, mentorordninger og partnerskaber

MÅL FOR INTEGRATIONS INDSATSSEN 2011-14

Vi er enige om i perioden 2011-2014 at prioritere følgende fire indsatsområder udvalgt på baggrund af evaluering af integrationsindsatsen siden 2006 og Borgerrepræsentations politiske vurdering af, hvad der vigtigt de kommende fire år:

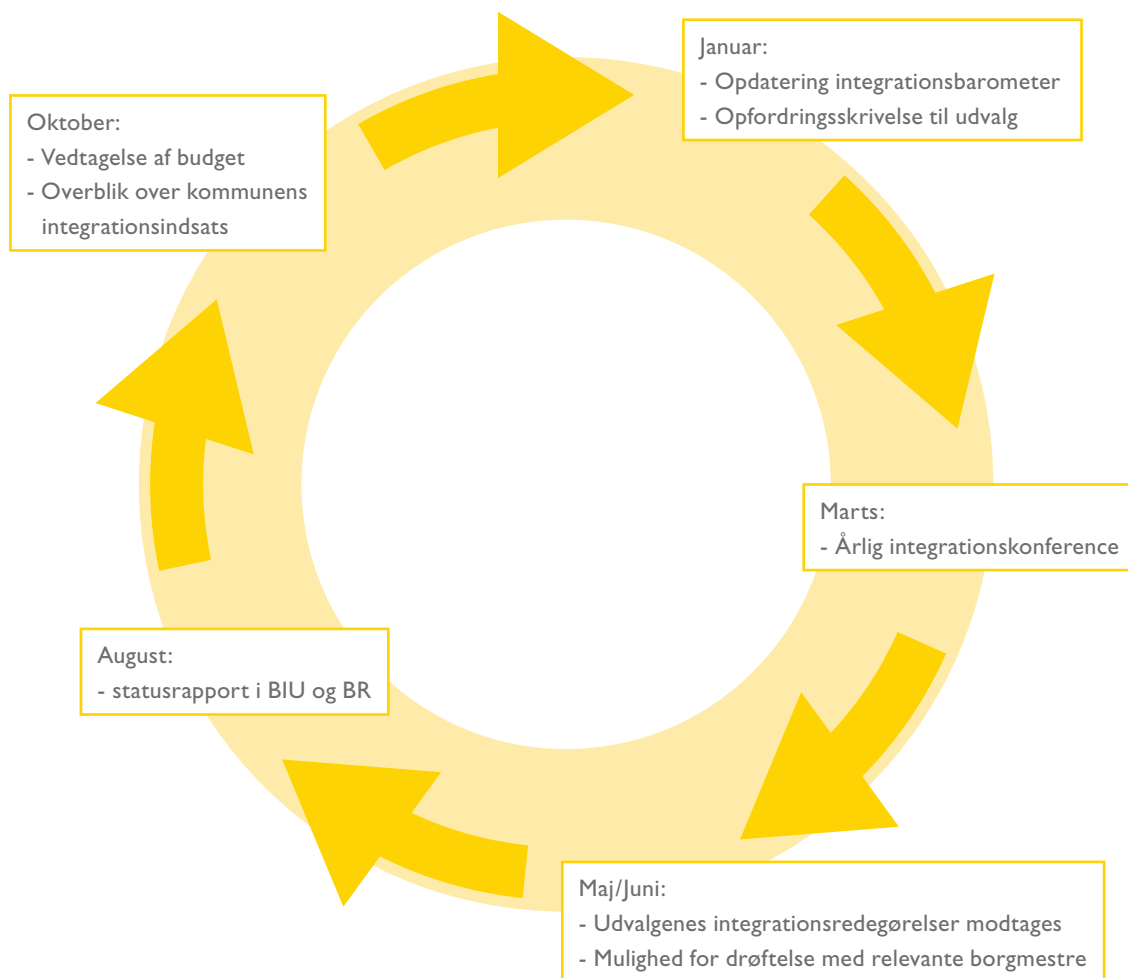
1. Alle børn og unge skal have en god start på livet
2. Inklusion på arbejdsmarkedet
3. En hånd til udsatte grupper og områder
4. Den åbne og imødekommende storby

Vi har endvidere formuleret syv konkrete mål. Hvert konkret mål er beskrevet nærmere i politikken, og hvert af de politiske udvalg under Borgerrepræsentationen har udarbejdet handleplaner for de enkelte mål, så de bliver opfyldt.

I nedenstående oversigt fremgår mål og ansvarsfordeling:

Indsatsområde	Mål	Indikatorer	Hvilke udvalg har ansvaret?
Alle børn og unge skal have en god start på livet	1 Flere unge styrket ud af folkeskolen	Karaktergennemsnittet for tosprogede ved Folkeskolens Afgangsprøve (der måles på de 20 pct., der har den svageste socioøkonomiske baggrund) Andel unge med etnisk minoritetsbaggrund, der deltager i eller har gennemført en ungdomsuddannelse Fordelingen af et- og tosprogede folkeskoleelever.	Børne- og Ungdomsudvalget
Inklusion på arbejdsmarkedet	2 Flere i arbejde 3 Mere blandet leder- og medarbejderskare i kommunen	Overledigheden for personer med anden etnisk baggrund (ikke-vestlig oprindelse) Andel ledere med etnisk minoritetsbaggrund	Beskæftigelses- og Integrationsudvalget Økonomiudvalget
En hånd til udsatte grupper og områder	4 Flere skal have gavn af kommunens tilbud 5 Et mere trygt København for alle grupper	Andel børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund i børnehaver, fritidshjem/KKFO'er og klubber (et sammenvejet indeks) Indikatoren er baseret på Tryghedsindekset og måler fremgangen i de områder, der i 2010 er markeret med behov for en markant trygheds-skabende indsats.	Børne- og Ungdomsudvalget Teknik- og Miljøudvalget Økonomiudvalget Socialudvalget
Den åbne og imødekommende storby	6 Flere skal opleve at høre til i København 7 Færre skal føle sig ekskluderet p.g.a. fattigdom 8 Færre skal opleve diskrimination	Andel borgere med etnisk minoritetsbaggrund, der føler sig inkluderet Indikatoren baseres på dels spørgsmål i en survey, dels andel personer med etnisk minoritetsbaggrund under fattigdomsgrænsen Andel borgere der oplever diskrimination	Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Figur 1: Årshjulet

SÅDAN FØLGER VI OP:

Det er Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets ansvar at sikre en tværgående koordinering og opfølgning på integrationsområdet. Politikken og udvalgenes handleplaner er et instrument hertil. København har derudover en række styringsinstrumenter, som skal udnyttes til at måle indsatsen.

- Hvert år sender Beskæftigelses- og Integrationsudvalget udfordringspapirer med et overblik over integrations- og inklusionsudfordringer til de øvrige udvalg med mulighed for opfølgende temadrøftelser
- et årshjul (se ovenstående figur), som kobler politik for medborgerskab og inklusion med budgetdrøftelserne
- en årlig statusrapport, som giver mulighed for en årlig drøftelse om inklusion i Borgerrepræsentationen
- status for indsatsen bliver fortsat monitoreret årligt i kommunens Integrationsbarometer, som afspejler de otte mål. Herudover afholdes der et årligt statusmøde mellem Beskæftigelses- og Integrationsudvalget og borgmestrene om behov for at ændre på udvalgenes handleplaner for medborgerskab og inklusion

Ved vedtagelse af denne politik vil udvalgene vil blive anmodet om at revidere deres respektive handleplaner, så der er overensstemmelse mellem handleplanerne og Borgerrepræsentationens prioriteringer i den nye politik.

Vi vil arbejde for at:

- sikre en systematisk evaluering, hvor vi bruger Det Interkulturelle Byindeks, Københavns Kommunes Integrationsbarometer og Tryghedsindekset fra Sikker By.
- sikre styring af arbejdet med fremme af inklusion gennem kortlægning af eksisterende indsatser, systematisk indsamling af viden og udvikling af systematiske arbejdsgange, så der sikres sammenhæng og rationel udnyttelse af ressourcer
- styrke den løbende indsamling af viden til løsning af inklusionsproblematikker i Københavns Kommune bl.a. gennem kvalificeret sparring med Eksperttænk tanken for Integration og deltagelse i forskningssamarbejder

- styrke borgerinddragelse, f.eks. i forbindelse med fortsat udvikling af politikken og i forhold til løbende at få identificeret barrierer og løsninger
- inddrage etniske minoriteter i diskussioner og beslutninger om inklusion og bekæmpelse af diskrimination
- skabe dialog og debat på internettet om inklusion og medborgerskab
- skabe faste dialogfora mellem myndigheder, uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv, foreninger, organisationer, lokalsamfund, forvaltninger og københavnere
- inddrage lokaludvalgene i løsningen af lokale udfordringer og behov med fokus på lokale inklusionsaktiviteter
- afholde Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets årlige konference med fokus på inklusion og medborgerskab
- styrke det internationale samarbejde, bl.a. ved at deltage i internationale erfaringsnetværk som Det Interkulturelle Bynetværk og Eurocity Charter samarbejdet, som København underskrev i foråret 2010

IDENTIFIKATION AF BARRIERER FOR INKLUSION

Vi ved, at der er en række barrierer for inklusion både hos den enkelte, som f.eks. fattigdom, traumer eller misbrug, og de mere strukturelle barrierer som f.eks. diskrimination og negative medie billeder af udvalgte grupper, som kan medvirke til, at københavnere oplever en manglende anerkendelse og inklusion fra samfundet.

Vi skal derfor fortsætte med at identificere barriererne for inklusion – både på individ- og samfundsniveau – og skabe en styrket dialog løbende om Københavns Integrationspolitik 2011–2014 med eksperter, nøgleinteressenter, borgere og andre storbyer. Udvikling af inklusionsinitiativer skal sættes i gang på baggrund af forskningsbaseret viden og veldokumenteret praktisk erfaring, så initiativer baseres på fakta og tal frem for fordomme og forestillinger.

Desuden skal København lære af erfaringerne fra andre europæiske byer, der arbejder med de samme udfordringer som København med henblik på at indhente international god praksis omkring inklusion og positiv kommunikation omkring mangfoldighed.

Hvad er en interkulturel by?

Interkulturel betyder »mellem kulturer« og sætter derfor fokus på relationer. En by er interkulturel, når politikere og flertallet af borgere opfatter mangfoldigheden og muligheden for at blande sig i byen som noget positivt. Byen bekæmper diskrimination og har tilpasset sine institutioner og styreform til de mangfoldige behov.

Hvad er det interkulturelle byindeks?

Det Interkulturelle Byindeks er et værktøj til sammenligning og identifikation af best practice mellem byer udviklet af Europarådet m.fl.. Indekset er kvalitetssikret af 11 europæiske byer og består af 9 dimensioner, som viser i hvilken grad byen:

1. har forpligtiget sig til at være en interkulturel by,
2. har rum, som er indrettet ift. mangfoldighed,
3. er i stand til at håndtere interkulturelle konflikter,
4. har indsatser der fremmer læring af majoritetssproget,
5. styrker samarbejder med minoritetsmedier,
6. har en international strategi,
7. sikrer interkulturelle kompetencer blandt kommunens ansatte,
8. byder nyankomne indvandrere velkommen til byen og
9. arbejder med governance, fx om etniske minoriteter har stemmeret, er repræsentativt til stede i byens politiske organer m.v.

Kilde: Europarådets hjemmeside.

Hvad er Integrationsbarometeret?

I Integrationsbarometeret foretages en løbende måling af udviklingen i integrations- og inklusionsindsatsen i Københavns Kommune i relation til de indsatsområder, der er vedtaget i integrationspolitikken samt en løbende formidling af disse målinger og

resultater på en enkel og let forståelig facon. Barometeret skal tjene som et informationsværktøj rettet mod både Borgerrepræsentationens medlemmer, forvaltningerne, eksterne interessenter og borgerne i Københavns Kommune.

Hvad er tryghedsindekset?

Tryghedsindekset er sammensat af to datakilder: Politiets opgørelser over anmeldelser samt en spørgeskemaundersøgelse blandt borgerne i København, som belyser borgernes udsathed for kriminalitet og oplevelse af tryghed i nabolaget. Tryghedsindekset viser, hvor stort et behov et område har for at der skabes en tryghedsskabende indsats.

Hvad er inklusion?

Inklusion er følelsen af at høre til og oplevelsen af at kunne få indflydelse i byen. Man er inkluderet, hvis man føler sig som københavner, og oplever at man har muligheder som medborger.

Hvad er integration?

Integration er en dynamisk og gensidig proces, hvor borgere af forskellig baggrund mødes og skaber et fællesskab for fremtiden.

Hvad er medborgerskab?

Medborgerskab betyder, at alle har mulighed for aktivt at bruge deres demokratiske rettigheder som borgere i København. En aktiv medborger tager ansvar for fællesskabet og udviser tolerance og imødekommenhed over for sine medborgere uanset baggrund.

INDSATS I. ALLE BØRN OG UNGE SKAL HAVE EN GOD START PÅ LIVET

- fordi fremtidens København tilhører næste generation

Mål 1: Flere unge styrket ud af folkeskolen

For at alle børn og unge skal få en god start på livet, skal der sættes ind allerede i daginstitutionen med tilbud, der kan give alle børn lige muligheder for senere at kunne tage en uddannelse. Uddannelse giver byens unge mulighed for at forsørge sig selv, træffe selvstændige valg i eget liv og dermed få bedre fremtidsmuligheder. Samtidig bliver der i disse år færre i den erhvervsaktive alder, og bl.a. derfor er der brug for alle unge på arbejdsmarkedet. Endvidere stiller det moderne samfund højere krav til de unges uddannelse. København vil derfor sikre, at alle byens unge har lige muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse og skaffe sig et job. Lige muligheder gælder også i forhold til relationer og muligheder for det gode, udviklende og trygge børne- og ungdomsliv. Der er derfor vigtigt at identificere de barrierer, der forhindrer lige muligheder for det gode pige-drengeliv, samt de forskellige udfordringer, som piger og drenge står overfor. Herudover skal alle børn og unge, uanset baggrund, have lige muligheder for at forberede sig på voksenlivets demokratiske rettigheder.

I København er der en gruppe unge med overvægt af drenge med anden etnisk baggrund end dansk, som ikke gennemfører en ungdomsuddannelse på grund af for få færdigheder i at tale, skrive og læse dansk. Herudover mangler denne gruppe unge kendskab til de krav og kulturelle koder, der gælder i uddannelsessystemet. Denne udfordring skal imødekommes via en fokuseret faglig og pædagogisk indsats over for de svageste tosprogede elever, samtidig med at der fokuseres på at rumme de tosprogede elevers forskellighed. At kunne beherske to eller flere sprog skal fremhæves som en ressource, der kan udnyttes aktivt både i daginstitutionen og uddannelsessystemet, men også i det senere arbejdsliv. Derudover skal elever med særlige problemer i hjemmet, herunder fattigdom, kunne finde støtte i folkeskolen. Der skal specielt være fokus på de folkeskoler, som har en overvægt af elever, der har vanskeligt ved at gennemføre en ungdomsuddannelse. Forskning påviser, at det, der skaber forandringer, er initiativer, som ligger tæt på dagligdagen i klasselokalerne: læringskvalitet, undervisningstype etc. Vi skal turde være mere målrettede og konsekvente end tidligere for at fremme inklusionen i uddannelsessystemet.

MÅL: FLERE UNGE STYRKET UD AF FOLKESKOLEN ANSVARLIG: BØRNE- OG UNGDOMSUDVALGET

- Styrke sprogstimulering i dagtilbud
- Styrket arbejde med kombination af sprog og faglighed
- Modeller til bedre fordeling i daginstitutioner og skoler
- Udvikle elevernes uddannelseskultur
- Skoler med dårlige faglige resultater styrkes pædagogisk og ledelsesmæssigt
- Bedre forældresamarbejde og forventningsafstemning i skoler og dagtilbud – med særligt fokus på fædrene
- Bedre overgang fra skole til ungdomsuddannelse, bl.a. gennem mentorordninger
- Praktikpladser, blandt andet gennem sociale klausuler, til unge i erhvervsuddannelser
- Styrke børn og unges fritidsinteresser
- Efteruddannelse af lærere i sprog og kultur

ANSVARLIG: BØRNE- OG UNGDOMSUDVALGET OG SOCIALUDVALGET

- Socialrådgivere på skolerne
- Fastholdelse af fattige børn og unge i folkeskolen og ungdomsuddannelserne

I 2010 brugte Københavns Kommune 251,8 mio. kr. på børne- og ungetemaet. De indsatser, som ikke er finansieret, skal indgå i de kommende års budgetforhandlinger. Børne og

Ungdomsudvalget og Socialudvalget har ansvaret for at konkretisere indsatserne i forbindelse med revideringen af udvalgets handleplan.

INDSATS 2. INKLUSION PÅ ARBEJDSMARKEDET

- fordi arbejde giver identitet og fællesskab

Mål 2: Flere i arbejde

Mål 3: Mere blandet leder- og medarbejderskare i kommunen

I 2020 vil en ud af fire i den københavnske arbejdsstyrke have etnisk minoritetsbaggrund. Der skal allerede nu gøres en større indsats for at inkludere etniske minoriteter på arbejdsmarkedet. Derfor skal forskellen i beskæftigelsesfrekvensen på op mod 20 procent i 2010 mellem borgere med henholdsvis dansk og anden etnisk baggrund nedbringes. Et liv uden for arbejdsmarkedet vil ofte være forbundet med lav indkomst og risiko for fattigdom og social isolation. Arbejdsløshed har på den måde store personlige, økonomiske og sociale konsekvenser for den enkelte københavnere. Desuden er der store samfundsøkonomiske tab forbundet med overledigheden og et stort uudnyttet mangfoldigt arbejdskraftspotentiale. Derfor vil vi sikre, at etniske minoriteter inkluderes på arbejdsmarkedet samt sikre mangfoldighed og ligebehandling i arbejdslivet. Alle uanset etnisk og kulturel baggrund skal have mulighed for at blive selvforsørgende og tage ansvar for sig selv og sin familie.

Kernen i indsatsen er for det første at skabe nye arbejdspladser, for det andet at opkvalificere dem, der skal have de nye job og endelig at fremme et mangfoldigt og rummeligt arbejdsmarked. Den enkeltes motivation og kompetencer skal styrkes målrettet, f.eks. gennem kompenserende danskuddannelse. Parallelt skal der arbejdes med at skabe flere jobåbninger – også for dem, der ikke kan passe et ordinært arbejde – gennem forpligtende partnerskaber med virksomheder, herunder socialøkonomiske virksomheder og iværksættere. Endvidere skal der afprøves særlige indsatser for de udsatte grupper med minoritetsbaggrund, som påviseligt har markant overledighed. Københavns Kommune spiller som landets største arbejdsplads en væsentlig rolle i dette. Endelig vil vi modvirke tendensen til, at etniske minoriteter er overrepræsenteret inden for enkelte brancher. Udnyttelsen af mangfoldighedens innovative, værdiskabende og vækstfremmende kraft er betinget af et arbejdsmarked, der ikke er opdelt.

MÅL: FLERE I ARBEJDE

ANSVARLIG: BESKÆFTIGELSES- OG INTEGRATIONSUDVALGET

- Forsøg med indsatser målrettet særlige grupper af etniske minoriteter
- Bekæmpe direkte og indirekte diskrimination i virksomhederne
- Gøre det nemmere for veluddannede udlændinge og deres familier at komme til København
- Styrke danskkundskaberne for etniske minoriteter, der har behov for det
- Styrke samarbejdet med socialøkonomiske virksomheder

MÅL: MERE BLANDET LEDER- OG MEDARBEJDESKARE I KOMMUNEN

ANSVARLIG: ØKONOMIUDVALGET

- Bekæmpe direkte og indirekte diskrimination i kommunen
- Udnytte medarbejdernes forskellighed

I 2010 brugte Københavns Kommune 162,9 mio. kr. på beskæftigelses-temaet. De indsatser, som ikke er finansieret, skal indgå i de kommende års budgetforhandlinger. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget samt Økonomiudvalget har ansvaret for at konkretisere indsatserne i forbindelse med revideringen af udvalgenes handleplaner.

INDSATS 3. EN HÅND TIL UDSATTE GRUPPER OG OMRÅDER

- fordi alle skal have mulighed for et godt og værdigt liv

Mål 4: Flere skal have gavn af kommunens tilbud (daginstitutioner, fritidshjem/KKFO og klubber)

Mål 5: Et mere trygt København for alle grupper

Vi ønsker et København, hvor det er lettere at være med end udenfor. Derfor må vi give en særlig hånd til de udsatte grupper, der ikke for tiden er i stand til at forsørge sig selv. Det gælder f. eks. fattige, ledige på starthjælp, hjemløse og psykisk traumatiserede. Alle grupper, der desværre er overrepræsenteret blandt etniske minoriteter. Dette er særligt tydeligt i forhold til gruppen af fattige, hvor knap 30 procent af de etniske minoriteter lever under fattigdomsgrænsen i København. Det er næsten det dobbelte af andelen af fattige i kommunen i 2008 generelt.

Samtidig er der unge, hvis oplevelse af modløshed, manglende anerkendelse og sociale problemer giver grobund for frustrationer og gryende kriminalitet. Unge med anden etnisk baggrund er fortsat overrepræsenteret i kriminalitetsstatistikkerne. Problemerne og utrygheden er størst i de udsatte boligområder, dvs. områder med mange uden beskæftigelse. Derfor skal vi sætte ind her, så de, der i forvejen er udsatte, ikke også skal kæmpe med utryghed. Vi skal arbejde på at få flere beboere i arbejde og få borgere i arbejde til at flytte ind. Vi vil have en blandet beboersammensætning i de udsatte

boligområder, så vi styrker mangfoldigheden. Vi må dog aldrig forveksle mangfoldighed med accept af isolation og manglende frihed. Kultur må ikke blive en undskyldning for at tolerere vold, chikane og overgreb.

Der skal arbejdes fokuseret med at øge rummeligheden i kommunens servicetilbud, så flest mulige borgere uanset herkomst kan indgå heri og drage nytte heraf. Der skal oprettes særindsatser f.eks. i udvalgte boligområder, hvor fællesskabet og sammenhængskraften kan være truet på grund af skæv beboersammensætning, kriminalitet mv. Det tværfaglige samarbejde mellem kommunens forvaltninger skal øges for at skabe en helhedsorienteret boligsocial indsats og fysiske forbedringer. Job, uddannelse, sundhedstilbud og socialindsats skal kombineres, så vi styrker det sociale sikkerhedsnet. I indsatsen over for udsatte borgere skal der også fokuseres på mænd med etnisk minoritetsbaggrund, der er i fare for at blive socialt ekskluderede og havne i hjemløshed. Endelig skal antallet af etniske minoriteter, der deltager i demokratiske processer, eksempelvis i boligafdelingens bestyrelsesarbejde, lokaludvalgene, foreningsbestyrelse mv., øges.

MÅL: FLERE SKAL HAVE GAVN AF KOMMUNENS TILBUD**ANSVARLIG: BØRNE- OG UNGDOMSUDVALGET (BUU), SOCIALUDVALGET (SUD), BESKÆFTIGELSE- OG INTEGRATIONSUDVALGET (BIU) OG KULTUR- OG FRITIDSUDVALGET (KFU)**

- Styrke indsatsen for fattige og udsatte familier, f.eks. gennem Familiecoach (SUD)
- Styrke mentorordninger, f.eks. Bydelsmødre, i udsatte boligområder og på den måde udnytte beboernes ressourcer (BIU)
- Sikre at flere børn og unge deltager i fritidstilbud, f.eks. ved permanente rabatordninger (BUU+KFU)
- Nærmere afdække, hvor fattigdom er en barriere for at kunne deltage aktivt i byens liv, og hvilke muligheder vi har for at imødegå det (BUU, SUD, BIU)
- Bedre sammenhæng mellem kommunens indsatser og mellem job, uddannelse, sundheds- og sociale indsatser (BIU+SUD+SOU)
- Øge brugen af klubtilbud (BUU)
- Styrket indsats for starthjælpsmodtagere og borgere, der er i risiko for at blive berørt af 450-timers-reglen (BIU)

MÅL: ET MERE TRYGT KØBENHAVN FOR ALLE GRUPPER**ANSVARLIG: ØKONOMIUDVALGET (ØU), TEKNIK- OG MILJØUDVALGET (TMU) OG SOCIALUDVALGET (SUD)**

- Styrke initiativer under Sikker by med henblik på at styrke københavnernes oplevelse af tryghed (ØU)
- Helhedsplaner og områdeløft i udsatte boligområder, hvor beboere og foreninger inddrages aktivt (TMU)
- Initiativer, der gør, at flere med arbejde flytter ind i udsatte boligområder (udlejningsaftalen) (SUD+TMU)

I 2010 brugte Københavns Kommune 62,5 mio. kr. på udsatte-temaet. De indsatser, som ikke er finansieret, skal indgå i de kommende års budgetforhandlinger. Kultur- og Fritidsudvalget, Socialudvalget, Børne- og Ungdomsudvalget, Sundheds- og Omsorgsudvalget, Økonomiudvalget samt Teknik- og Miljøudvalget har ansvaret for at konkretisere indsatserne i forbindelse med revideringen af udvalgenes handleplaner.

INDSATS 4. DEN ÅBNE OG IMØDEKOMMENDE STORBY

- Mål 6: Flere skal opleve at høre til i København
- Mål 7: Færre skal føle sig ekskluderet p.g.a. fattigdom
- Mål 8: Færre skal opleve diskrimination

For at København skal blive en mangfoldig og inddragende by, iværksætter Københavns Kommune programmet Bland dig i byen. Bland dig i byen opfordrer til at bruge mangfoldigheden ved at 'blende sig med hinanden' og 'blende byen'. For at nå dette skal københavnere opleve, at de hører til, føler sig anerkendt og inkluderet i København og har lyst og evne til at blende sig i byen. Det handler om at skabe aktivt medborgerskab og medansvar for byens udvikling.

Der skal arbejdes systematisk med at engagere partnere som virksomheder, uddannelsesinstitutioner, boligforeninger, organisationer, medier, lokalsamfund mv. i netværk af aktører, som arbejder ud fra grundantagelsen om, at mangfoldighed er en ressource, at alle kan være med, og at inklusion er et fælles ansvar samt bidrager med konkrete initiativer inden for arbejdsområderne: arbejdsliv, uddannelse, byliv og dialog. I partnerskaberne forenes kræfterne i den private, offentlige og frivillige sektor om en fælles målsætning, f.eks. flere mentorordninger for udsatte unge eller helhedsorienterede indsatser i udsatte boligområder. De engagerede partnere skal bl.a. tilbydes kurser i borgerdialog samt rådgivning om ligebehandling i praksis, så de kan inddrage en så bred skare af københavnere som muligt.

Relationerne mellem børn, forældre, naboer og københavnere generelt skal fremmes for at gøre mangfoldighed til en ressource og derved styrke kendskab, forståelse og tolerance blandt byens borgere. Vi skal sikre, at byens forskellige borgere kan blive hørt, inddraget og indgår i fællesskab på tværs. Knap 30 pct. af de etniske minoriteter i København lever under fattigdomsgrænsen. Vi ved, bl.a. fra Socialforvaltningens store fattigdomsundersøgelse, at fattigdom i sig selv virker ekskluderende og sætter væsentlige begrænsninger for borgerens muligheder for at have et aktivt og deltagende socialt liv: f.eks. børnenes mulighed for at deltage i fritidsaktiviteter, børnefødselsdage m.m. Vi skal derfor arbejde for at fjerne så mange af disse begrænsninger som muligt. Der skal gøres en endnu stærkere indsats for at bekæmpe den diskrimination, som en stor andel af københavnere med etnisk minoritetsbaggrund oplever. Forekomsten af diskrimination bevirker, at etniske minoriteter ikke har de samme muligheder som andre, og denne oplevelse af ulighed svækker denne gruppes vilje og evne til medborgerskab. Endelig skal der fokuseres på at udbygge erfaringsudvekslingen med de andre europæiske lande, særligt i forhold til at indhente erfaringer fra andre europæiske byer, der har igangsat succesfulde indsatser inden for inklusion og medborgerskab.

MÅL: FLERE SKAL OPLEVE AT HØRE TIL I KØBENHAVN **ANSVARLIG: BESKÆFTIGELSE- OG INTEGRATIONSUDVALGET**

- Bedre kommunikation til nye københavnere, herunder om rettigheder, bl.a. via informationsmateriale på forskellige sprog
- Partnerskaber med erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner, boligforeninger, foreninger og medier
- Københavnerne med forskellig baggrund i bestyrelser, politiske organer m.v.
- Sikre at byens forskellighed bliver hørt og inddraget i inklusionsindsatsen, og at der er dialog mellem forskellige trosretninger
- Deltagelse i internationalt samarbejde, herunder deltagelse i Interkulturelle Bynetværk, Eurocities, cities for local integration policy

MÅL: FÆRRE SKAL FØLE SIG EKSKLUDERET P.G.A. FATTIGDOM **ANSVARLIGE: BESKÆFTIGELSE- OG INTEGRATIONSUDVALGET OG SOCIALUDVALGET**

- Koordineret indsats for fattige og socialt udsatte familier
- Fremskudt og koordineret indsats over for langtidfattige med anden etnisk baggrund
- Identifikation af fattigdomsrelaterede barrierer for inklusion

MÅL: FÆRRE SKAL OPLEVE DISKRIMINATION **ANSVARLIG: BESKÆFTIGELSE- OG INTEGRATIONSUDVALGET**

- Bekæmpe direkte og indirekte diskrimination i byen, også i nattelivet
- Kommunens ansatte uddannes til at møde københavnere med forståelse for deres forskellige baggrunde

I 2010 brugte Københavns Kommune 11,8 mio. kr. på det inddragende storby-tema. De indsatser, som ikke er finansieret, skal indgå i de kommende års budgetforhandlinger.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har ansvaret for at konkretisere indsatserne i forbindelse med revideringen af udvalgets handleplan.

ØKONOMI

Der bliver brugt ca. 2 mia. kr. på integration og inklusion i 2011-2014

En række af de initiativer, der er nødvendige for opfyldelse af politikens mål, er finansieret.

Vi er enige om at lade de resterende initiativer indgå i drøftelserne om de kommende års budgetter - både i den interne prioritering i de enkelte udvalg og i drøftelserne om kommunens samlede budget.

Der kan i politikperioden opstå behov for yderligere initiativer, der kan tilføjes udvalgenes ønskelister til budgetforhandlingerne.

BLANDIG I BYEN

KØBENHAVNS KOMMUNE

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen